

Asia: VN/6566/2022

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän raportoinnin kokonaisuudesta ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta (liitteet 1 ja 2)

Automaattinen raportointi on tähän mennessä aiheuttanut kunnille merkittävästi lisäkustannuksia ja vienyt paljon työaikaa. Raportointi ei ole ollut automaattista kuntien puolelta vaan vaatii paljon työtä jokaisessa vaiheessa kirjaamisen valmistelusta kirjaamisen kautta raportointiin ja raporttien kommentoimiseen. Tämän vuoksi kaikki muutokset raportointivelvollisuuteen tulisi harkita erittäin tarkasti ja jokaisen raportointiin lisättävän tietotarpeen tulee olla ehdottoman välttämätön. Lisäksi muutoksista vuosittain tulisi pidättäytyä. Erityisesti tietojen raportoinnin tasoa tulisi harkita tarkasti, ettei pääse syntymään tilanteita, joissa kunnat joutuvat rakentamaan tarkemman tasoista raportointia ja jälkikäteen käykin ilmi, että tieto on raportoitu tarpeettomasti tarkalla tasolla. Esimerkkinä tästä investointien raportointi.

Raportointimuutoksia suunniteltaessa tulisi huomioida myös aikatauluhaasteet. Jokainen muutos vaatii muutoksia niin kunnissa kuin tietojärjestelmien puolella.

Pyydämme myös kehittämään raportointipalvelua käyttäjäystävällisempään suuntaan. Lisäksi haluamme kiinnittää huomiota siihen, että jokainen uusi raportti aiheuttaa kunnissa merkittävästi lisätyötä, koska jokainen raportti on lähetettävä ja kommentoitava erikseen ja raporttien havaintorajat ovat tiukat, mikä aiheuttaa paljon myös epäoleellisten muutosten kommentoimista.

2. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän palveluluokituksesta ja siihen esitetyistä muutoksista (liite 4)

Kunnalle jäljelle jääviin palveluluokkiin ei tule tehdä muutoksia. Tietojen vertailukelpoisuus kärsii merkittävästi, mikäli palveluluokkiin tehdään vuosittain muutoksia.

Harrastamisen Suomen malli ei ole luonteeltaan palveluluokka. Kyseessä on valtionavustusrahoitteinen kokeilu ja sen myötä raportointi tehdään hankeraportoinnissa. Mikäli tämä lisätään palveluluokkaraportointiin, tämä aiheuttaa kaksinkertaisen raportoinnin kunnille. Mikäli Harrastamisen Suomen malli muodostuisi pysyväksi osaksi kuntien toimintaa, tulee raportointi harkita siinä vaiheessa. Emme kannata uuden palveluluokan ja raportointivelvoitteen lisäämistä.

Ympäristönsuojelu on melko pieni toiminto jopa suurissa kunnissa. Esimerkiksi Joensuussa kokonaiskustannukset ovat noin 200 000 euroa vuodessa. Pääsääntöisesti jokainen viranhaltija tekee sekä lupa- että valvontatehtäviä ja kehittämistä ja ajankäyttö vaihtelee vuosittain. Kustannusten jako kolmeen palveluluokkaan olisi hyvin työllistävää, jos se pyrittäisiin tekemään tarkasti ja todellisuudessa jako olisi laskennallinen, eikä siten olisi perusteltu. Emme kannata ympäristönsuojelun jakamista erillisiin palveluluokkiin.

Maaomaisuutta ja maankäyttösopimuksia koskeva nykyinen palveluluokka tulisi säilyttää sellaisenaan. Maankäyttösopimuksia koskevaa palveluluokkakuvaus ei vastaa nykyistä kirjauskäytäntöä, joka perustuu Kirjanpidon kuntajaoston lausuntoon, jonka perusteella maankäyttökorvaukset katsotaan julkisoikeudelliseksi maksuksi ja siten kirjataan käyttötalouden tuloksi. Kokonaisuutena katsomme muutosehdotuksen ristiriitaiseksi ja siten emme kannata tätä esitystä.

Työllisyyspalvelut on aiheellista pitää yhdellä palveluluokalla. Jako pienempiin palveluluokkiin olisi laskennallista, eikä tieto olisi luotettavaa.

3. Lausuntonne eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin esitetyistä muutoksista ja uusista tietosisällöistä (liitteet 3, 5 ja 6 sekä taulukkomallit)

Liite 3. Muutokset – muutos nro 12

Vaadittuja tietoja ei saada suoraan kirjanpidosta, eikä niiden raportointi ole siten automatisoitavissa. Vaadittujen tietojen saaminen edellyttäisi tietojen manuaalista keräämistä ja syöttämistä joko erikseen rakennettavaan tietokenttään kirjanpito-ohjelmaan (ei automaattinen toiminto eikä sillä saada kaikkia tietoja raportoitua) tai erillisten lomakkeiden rakentamista.

Liite 3. Muutokset – muutos nro 13

Emme kannata esitettyä muutosta. Valtionosuuslaskennan perusteena arviotietojen käyttämistä voidaan pitää kyseenalaisena. Lisäksi tietoja kysytään tilinpäätöksen kiivaimman laadinnan aikana, jolloin vielä paljon tietoja kirjataan ja arviot ovat epäluotettavia. Lisäksi arvioreportit on taloushallinnon järjestelmässä toteutettu siten, ettei niihin arviolukujen tallennus ole automaattista. Näin ollen voidaan todeta, että tämä uusi raportointivaade lisäisi merkittävästi taloushallinnon työtä

erittäin hankalassa työvaiheessa, kun tilinpäätöksen laatiminen muutenkin on kunnissa erittäin työllistävä tehtävä.

Esityksestä ei käy ilmi, onko arvio tarkoitettu raportoitavaksi palveluluokkakohtaisen tiedon tavoin. Oletamme, että näin on tarkoitettu, jolloin todetaan, että palveluluokkakohtainen raportointi on rakennettu siten, että vyörytykset kirjataan vasta kirjanpidon muiden kustannusten kirjaamisen jälkeen, jolloin opetustoimen kustannusten arvioinnin lisäksi kunnat joutuisivat arvioimaan myös vyörytyskustannukset (esimerkiksi Joensuussa vyörytyseriä kohdistuu opetustoimeen noin 10 vyörytyserää).

Liite 3 - muutos 14 ja liite 5. KKLMY- ja TOLT-raportointikokonaisuudet

Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan toiminnan raportoinnin osalta katsomme, että raportointivelvoite olisi kunnille kohtuuton eikä sen lisäämiselle ei ole riittäviä perusteita. Eriytettäviä laskelmia ei kaikilta osin saada suoraan kirjanpidosta vaan vaativat erillistä excel-laskentaa oikeamuotoisen tuloslaskelman laatimiseksi. Eriytettyjen laskelmien muuttaminen kunnan liikelaitoskaavaan on työlästä eikä vaadittua raportointia ole mahdollista toteuttaa automatisoidusti ilman erillisten manuaalisten syöttöpohjien rakentamista. Tämä aiheuttaa suhteettoman paljon käsityötä sekä järjestelmäkustannuksia. Tämän ei pitäisi olla automaattisen talousraportoinnin tavoite, etenään kun kyse on tavoitteen kannalta epäolennaisesta, ei-lakisääteisestä tietotarpeesta. Lisäksi katsomme eriyttämiskaavan liikevaihtorajan 40 000 euroa olevan epäolennainen kuntien toiminnan kokonaisuuteen nähden. Kokonaisuutena kuntien toiminnassa nämä eriytyvät toiminnot ovat pienen merkityksen toimintoja ja näiden lisääminen raportointiin aiheuttaisi merkittävää lisätyötä ja merkittäviä lisäkustannuksia, joita kunnille ei kuitenkaan korvattaisi. Kunnat raportoivat nämä tiedot tilinpäätöksissään, josta ne ovat saatavissa. Lisäksi toteamme, että tietojen vertailtavuus kuntien kesken on erittäin heikkoa eriyttämiselvoitetta koskevan puutteellisen ohjeistuksen vuoksi, joten katsomme, että eriytettyjen toimintojen raportointi automaattisen talousraportoinnin osana ei ole perusteltua.

Liite 6. Kulttuurifestivaalit ja -tapahtumat

Kaupungin toiminnassa raportointivelvoitteen mukainen kulttuurifestivaaleihin luettava toiminta on hyvin vähäistä. Kunnilta edellytetyt tilastovaatteet ovat lisääntyneet jo nyt merkittävästi tilastouudistuksen myötä. Kaikkien kerättävien tietojen on oltava aidosti olennaisia ja tarkoituksenmukaisia ja tietotarpeen pysyvä, ei vain satunnainen. Tämänkin erillistiedon kerääminen aiheuttaa kunnalle henkilöresurssiin ja järjestelmiin liittyviä lisäkustannuksia, joita ei kunnille korvata.

4. Lausuntonne tekniisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin esitetyistä muutoksista (liite 3 sekä taulukkomallit)

Investointien raportointi on nyt rakennettu tarkemman tason mukaisesti, kuin mitä jatkossa edellytetään. Tällainen tilanne on kuntien kannalta erittäin ikävä ja toteamme, että investointitiedot

olisi voitava raportoida myös tarkemmalla tasolla jatkossa, mikäli tällainen määrittely on kunnassa jo tehty.

Eskelinen Tiina
Joensuun kaupunki - Talouspalvelut